

Економічні науки

УДК 657.6

Радіонова Наталія Йосипівна

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
Київський національний університет технологій та дизайну*

Радионова Наталья Иосифовна

*кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и аудита
Киевский национальный университет технологий и дизайна*

Radionova Natalia

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Accounting and Audit Department
Kyiv National University of Technologies and Design*

Михайлюк Ольга Валеріївна

*магістрант кафедри обліку і аудиту
Київського національного університет технологій та дизайну*

Михайлюк Ольга Валерьевна

*магистрант кафедры учета и аудита
Киевского национального университета технологий и дизайна*

Mykhailiuk Olha

*Master of the Department of Accounting and Audit of the
Kyiv National University of Technologies and Design*

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ВИКОНАНИХ РОБІТ ТА
НАДАНИХ ПОСЛУГ**

**ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ АНАЛИЗА ВЫПОЛНЕННЫХ
РАБОТ И ОКАЗАННЫХ УСЛУГ**

**FEATURES OF THE ANALYSIS OF PERFORMED WORKS AND
RENDERED SERVICES**

Анотація. Розглянуто поняття економічного аналізу, мета та завдання аналізу виконаних робіт та наданих послуг. Викладена методика аналізу виконаних робіт та наданих послуг.

Ключові слова: економічний аналіз, об'єкти аналізу, виконання робіт та надання послуг, аналітична робота, управлінські рішення.

Аннотация. Рассмотрены понятия экономического анализа, цели и задачи анализа выполненных работ и оказанных услуг. Изложена методика анализа выполненных работ и оказанных услуг.

Ключевые слова: экономический анализ, объекты анализа, выполнения работ и оказания услуг, аналитическая работа, управленческие решения.

Summary. The concepts of economic analysis, the goals and objectives of the analysis of the work and services provided are reviewed. The method of analysis of work performed and services rendered.

Key words: economic analysis, objects of analysis, performance of works and provision of services, analytical work, managerial decisions.

Постановка проблеми. Проведення аналізу виконаних робіт та наданих послуг є важливим для всіх підприємств, оскільки від правильного, достовірного та своєчасного здійснення аналізу залежить ефективність їх діяльності. Сьогодні спостерігається недооцінка ролі аналізу виконаних робіт та наданих послуг в практичній діяльності вітчизняних підприємств, на підставі цього власники та керівники підприємств не завжди мають достовірну та надійну інформацію для прийняття раціональних рішень. Зазначене обумовлює актуальність обраної теми.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Теоретико-методологічним аспектам економічного аналізу присвячені праці багатьох

вітчизняних та зарубіжних науковців. Серед них: Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О., Сіменко І.В., Воронко О.С., Штепа Н.П., Тринька Л.Я., Липчанська (Іванчук) О.В. та інші вчені. Однак, питання організації та методики проведення аналізу виконаних робіт та наданих послуг потребують більш глибокого дослідження.

Метою дослідження є виявлення особливостей проведення аналізу виконаних робіт та наданих послуг.

Виклад основного матеріалу. Економічним аналізом називають науковий спосіб пізнання сутності економічних явищ і процесів, заснований на розчленування їх на складові частини і вивчення їх у всьому різноманітті зв'язків і залежностей [4, с. 20].

Аналіз є важливою функцією в системі управління підприємством, дієвим засобом виявлення внутрішньогосподарських резервів, основою розробки науково обґрунтованих планів і управлінських рішень [1, с. 284].

Найважливішими показниками, що характеризують виробничо-господарську діяльність підприємства є ефективність виконаних робіт та наданих послуг, динаміка їх обсягу та раціонально визначена вартість, а тому вони є одними із найважливіших об'єктів аналізу на підприємстві [3, с. 187].

Метою аналізу виконаних робіт та наданих послуг є пошук резервів для поліпшення стану виконаних робіт та наданих послуг; можливість оптимізації їх обсягів і вартості та розробка заходів щодо реалізації планів.

Вважаємо за доцільне виділити такий перелік завдань аналізу виконаних робіт та наданих послуг: дослідження їх структури, вивчення тенденцій ринку з метою удосконалення цінової політики на роботи та послуги, глибоке та системне дослідження негативних чинників зовнішнього середовища, обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення рентабельності виконаних робіт та послуг, здійснення контролю за якістю та своєчасністю їх виконання, дослідження рівня

виконання планів і виявлення резервів підвищення результативності діяльності для досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства [2, с. 87].

Для належного виконання завдань аналізу виконаних робіт та наданих послуг необхідно володіти достатньою та відповідною інформацією, а з цієї причини необхідно чітко позначити джерела отримання цієї інформації. Важливими джерелами інформації для аналізу виступають дані бухгалтерської та статистичної звітності, де найбільш повно відображені показники діяльності підприємства. Періодична звітність, реєстри бухгалтерського обліку та дані аналітичного й синтетичного обліку містять об'єктивну інформацію для аналізу. Якісний і повний аналіз даних дає можливість своєчасної реалізації заходів, спрямованих на виконання планів, виявлення резервів для підвищення результативності діяльності підприємства [4, с. 60].

Аналітична робота щодо виконаних робіт та наданих послуг поділяється на декілька етапів:

- 1) етап планування (визначається мета, завдання, місце аналізу, вибір методики, виконавці, час і строки проведення, контроль тощо);
- 2) інформаційне та методичне забезпечення аналітичної роботи (надання виконавцям аналізу необхідних даних, які характеризують діяльність досліджуваного об'єкта в динаміці за декілька років, в цілому і в розрізі видів робіт (послуг), в абсолютних і відносних показниках. Бажано також мати інформацію не тільки по об'єкту, що аналізується, а й по інших, наприклад, по конкурентах, середні показники по підприємствах цього виду економічної діяльності, регіону тощо);
- 3) виконавчий етап (проведення аналізу):
 - збирання та перевірка правильності інформації. Збирання інформації передбачає отримання даних із наявних форм статистичної і

- бухгалтерської звітності, первинних документів, а також проведення вибіркового обстеження для накопичення вибіркового матеріалу;
- статистична обробка та узагальнення даних, що полягає насамперед у перевірці відібраних даних. Вона може здійснюватися як механічним (арифметичне підсумовування, порівняння даних), так і логічним шляхом. Крім цього інформація групується, систематизується, узагальнюється за допомогою відповідних статистичних методів і прийомів дослідження, визначаються відносні, середні величини;
 - порівняльний аналіз основних показників. Основне його завдання - привести показники у відповідний вигляд і шляхом зіставлення виявити зв'язок між показниками, відхилення, тенденції;
 - оцінка стану та ефективності діяльності об'єкта аналізу. Цей етап виступає основою, на якій будується розробка фінансової політики та формулювання конкретних пропозицій. Він дає змогу визначити сучасний стан розвитку та економічну ефективність діяльності, підприємства, тобто дати комплексну оцінку рентабельності і місця на ринку робіт (послуг) підприємства, що є необхідною умовою для вироблення і прийняття результативних управлінських рішень;
 - факторний аналіз сприяє виявленню чинників, що впливають на стан та розвиток діяльності, а також на виконання планових завдань та виявлення відхилень. Найбільш придатними методами факторного аналізу є порівняння, індексний, кореляційно - регресійний аналіз, у поєднанні з групуванням і графічним. В якості основних чинників можуть виступати обсяг, витрати, організація і технологія виробництва, величина та ефективність використання ресурсів, мотивація праці тощо;
 - визначення резервів підвищення ефективності виконання робіт та послуг, що здійснюється шляхом запровадження досвіду більш успішних підприємств даного виду економічної діяльності;

- прогнозування діяльності об'єкта аналізу. Допомагає передбачити зміни в подальшому рівні господарювання за умови збереження існуючих тенденцій економічного розвитку. Завдяки цьому можна виробити певні управлінські рішення щодо підвищення ефективності виробництва;
- апробація результатів аналітичного дослідження на практиці. Отримані результати аналізу потребують апробації, тобто практичної перевірки для підтвердження їх правильності, повноти, об'єктивності чи, навпаки, для виявлення недоліків у результатах проведених досліджень;
- коригування (за необхідності) організації та методики аналізу. Відбувається шляхом внесення змін у організацію та методику аналізу через вплив чинників внутрішнього та зовнішнього середовища (зміни економічної або політичної ситуації; у сфері фінансів, кон'юнктури ринку тощо);
 - 4) оформлення результатів аналізу;
 - 5) контроль за впровадженням у діяльність підприємства пропозицій, зроблених за результатами аналізу.

Результати аналізу можуть бути представлені різними документальними формами: у вигляді аналітичних таблиць, графічного відображення динаміки та структури результативних показників, пояснювальної записки, довідки або аналітичного висновку [5, с. 118].

Висновки. Інформація, виявлена під час аналізу виконаних робіт та наданих послуг допомагає у прийнятті результативних управлінських рішень та виконанню бізнес-планів підприємств і їх підрозділів. Саме тому керівникам слід приділяти належну увагу побудові ефективної системи аналізу виконаних робіт та наданих послуг із розробленням відповідних внутрішніх нормативно - правових документів, регламентуючих аналітичну роботу підприємства.

Література

1. Радіонова Н. Й. Збалансована система показників, як інноваційний інструмент стратегічного управлінського обліку / Н. Й. Радіонова // Інноваційно-інвестиційні засади стійкого розвитку базових галузей національного господарства: колективна монографія / за заг. ред. В. П. Ільчука. - Чернігів : Чернігів, нац. технол. ун-т, 2016. –С. 185-195.
2. Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 528 с.
3. Сіменко І.В., Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник — К.: Центр учбової літератури, 2013 — 384 с.
4. Воронко О. С., Штепа Н. П., Економічний аналіз. Навчальний посібник / Львів: «Новий Світ-2000», 2018. — 279 с.
5. Тринька Л. Я., Липчанська (Іванчук) О. В., Економічний аналіз: навчально-методичний посібник — К.:Алерта, 2013 — 568 с.